

Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettua lakia. Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjausta siitä, että hallitus tekee suomen ja ruotsin kielen taitoa osoittavat valtionhallinnon henkilöstöltä vaadittavat kielitutkinnot maksuttomiksi. Esityksen mukaan suomen tai ruotsin kielen erinomaista taitoa osoittavan valtionhallinnon kielitutkinnon voisi suorittaa maksutta tietyin edellytyksin

Soveltavan kielentutkimuksen keskus toteaa, että yleisten kielitutkintojen ylimmän tason tutkintoa ei ole enää mukana lakiesityksessä, kuten se oli lakiluonnoksen edellisellä lausuntokierroksella 1.11.15.11.2023. Olemme tähän muutokseen erittäin tyytyväisiä.

Meillä ei ole lakiehdotukseen (s. 24-25) muutosehdotuksia. Ehdotusta edeltäviin perusteluihin meillä on kaksi pientä tarkennusesitystä.

- (1) Lukuun, joka käsittelee maksuperusteiden lainkirjauksia on jäänyt viittaus myös YKlin, joka ehkä selvyiden vuoksi voitaisiin poistaa, koska YKI-tutkinnon ylimmän tason suomen ja ruotsin tutkintojen maksullisuus säilyy. Eli sivun 8 alalaidassa on seuraava teksti:

Valtiovarainministeriöltä saadun näkemyksen mukaan valtion maksuperustelakia tai maksuperusteasetusta ei ole tarpeen muuttaa poistettaessa kielitutkintojen maksuja. Tarvittavat muutokset tulisi näin ollen tehdä kielitaitolakiin, lakiin yleisistä kielitutkinnoista sekä opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen Opetushallituksen ja sen erillisyksiköiden suoritteiden maksullisuudesta.

Ehtotuksemme: viittauksen yleisiä kielitutkintoja koskevaan lakiin voi poistaa, koska muutos ei koske ko. tutkintoa

- (2) Luvussa 2.3 yleisistä kielitutkinnoista on yksi pieni kohta, jonka voisi tarkentaa. Sivulla 6 on seuraava virke: Yleisissä kielitutkinnoissa testataan kommunikatiivista ja toiminnallista yleiskielitaitoa erilaisissa käytännön tilanteissa, joissa aikuinen kielenkäyttäjä joutuu puhumaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan tai lukemaan vierasta kieltä.

Muotoilun ”vierasta kieltä” voisi muuttaa muotoon ”toista tai vierasta kieltä” sen takia, että tutkinnon osallistujamäärältään suurimman suomen kielen tutkintoon osallistuvista valtaosa on suomi toisena kielenä -oppijoita ja koska kielentutkimuksessa hyvin yleisesti tehdään ero kielen oppimisesta ja käytöstä joko vieraana tai toisena kielenä. Tällöin toinen kieli on kieli, jota käytetään hyvin yleisesti

ympäröivässä yhteiskunnassa (esim. suomi Suomessa) kun taas vieraan kielen käyttö ympäristössä on satunnaisempaa.

Jyväskylässä 13.5.2024

Ari Huhta

Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen johtaja